Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

DINGtiid, Orgaan foar de Fryske taal,
Voorzitter Klaas Sietse Spoelstra
BHP Flex – Blokhúspoarte
Blokhúsplein 40
8911 LJ Leeuwarden

Directoraat-Generaal Bestuur
en Wonen
Democratie en Burgerschap

Turfmarkt 147
Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2018-0000021858

Uw kenmerk

Datum	22 januari 2018
Betreft	Reactie op Beantwoording VSO Tussenevaluatie Friese taal en cultuur (TK 34550 VII 35)

Geachte heer Spoelstra,

Met interesse heb ik kennisgenomen van uw brief 'Beantwoording VSO tussenevaluatie bestuursafspraken Friese taal en cultuur' (30 november 2017) die u namens DINGtiid, Orgaan foar de Fryske taal aan mij stuurde. In uw brief reageert u op de beantwoording van mijn ambtsvoorganger op vragen in het VSO Tussenevaluatie Friese taal en cultuur (TK 34550 VII 53). Daarin mist naar uw mening een aantal zaken. Mede namens de gedeputeerde van de provincie Fryslân reageer ik hiermee op uw brief.

U spreekt zorgen uit over de in uw ogen ontoereikende bevoegdheid van de provincie voor de waarborging van de status van de Friese taal en cultuur. Als voorbeeld noemt u het aanspreken van gemeenten die op grond van de Wet gebruik Friese taal een taalbeleidsplan moeten hebben. Vorig jaar is in goed overleg besloten om de rol van taalschipper bij de provincie Fryslân te beleggen. Eén van de overwegingen daarbij is het feit dat de provincie van oudsher de meest aangewezen bestuurslaag is voor de bescherming van het Fries. Dit is in de Bestuursafspraken Friese taal en cultuur 2013 – 2018 nog eens bevestigd. Iedere bij de Friese taal betrokken bestuurslaag heeft vanzelfsprekend een eigen verantwoordelijkheid voor de bescherming van het Fries en dient de verplichtingen die volgen uit de Wet gebruik Friese taal, nauwkeurig uit te voeren.

De provincie Fryslân zal in de rol van de taalschipper in overleg treden met de andere decentrale bestuursorganen om de decentrale implementatie van de Taalwet en de uitvoering van de Bestuursafspraken te bespreken. Ook de gemeentelijke taalbeleidsplannen komen daarbij aan de orde. Uit een inventarisatie blijkt dat alle Friese gemeenten hiermee actief bezig zijn: negen gemeenten hebben inmiddels een verordening en/of taalbeleid Fries taalgebruik vastgesteld. Alle andere Friese gemeenten waar het Fries een dagelijkse omgangstaal is[1] werken aan eenzelfde verordening en beleid.

[1] De gemeenten Vlieland, Terschelling, Ameland, Schiermonnikoog en Westellingwerf zijn volgens de wet vrijgesteld voor de verplichting van het opstellen van een verordening en taalbeleid Fries taalgebruik; artikel 5:3, Wet gebruik Friese taal (2014).

Ook de vakministers hebben, voor zover van toepassing, een eigen taak en verantwoordelijkheid ten aanzien van het Fries. Waar nodig spreek ik als coördinerend minister de andere bewindslieden hierop aan. Zo heeft toenmalig staatssecretaris van Financiën in overleg met mijn ambtsvoorganger eerder dit jaar de richtlijnen voor Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI) gewijzigd, waardoor Friese ANBI's zich voortaan ook in het Fries kunnen verantwoorden. Dit naar aanleiding van signalen van de provincie Fryslân.

Ik ga ervan uit dat de betrokken decentrale overheden onder regie van de taalschipper volgende stappen zetten in de uitvoering van de Wet gebruik Friese taal. Ik nodig DINGtiid uit om de betrokken bestuursorganen te ondersteunen bij het opstellen van regels en beleidsplannen als bedoeld in de artikelen 5 en 6 van de Wet gebruik Friese taal. Ik denk daarbij aan praktische en gerichte adviezen aan gemeenten die soms met beperkte capaciteit hun wettelijke taak moeten uitvoeren.

De invulling van de rol van taalschipper volg ik met belangstelling. Deze is ook onderwerp van mijn overleg met de provincie Fryslân. Ik ben voornemens om in 2019 een evaluatie te laten uitvoeren. Aan DINGtiid vraag ik om te zijner tijd mee te denken over eventuele verbeterpunten voor de taalschipper en voor de samenwerking met en de ondersteuning van de decentrale bestuursorganen.

Met de aanwijzing van taalschipper, het overleg met de provincie en de uitvoering van mijn coördinerende taken geef ik invulling aan mijn verantwoordelijkheid voor de bescherming van de positie van het Fries.

In antwoord op uw verzoek om de achterliggende onderzoeken en cijfers over het gebruik van het Fries in de rechtspraak meld ik u het volgende. Deze cijfers komen voort uit een verzoek aan de Rechtbank Noord Nederland. De uitkomsten vindt u in de bijlage bij deze brief. De wijze waarop de rechtspraak het belang van het gebruik van het Fries in de rechtspraak actief concretiseert, heeft mijn ambtsvoorganger beschreven in de brief 'Beantwoording VSO tussenevaluatie Friese taal en cultuur' (TK 34550 VII 53).

U sluit uw brief af met een opmerking over de wijze waarop de relatie van de Friese taal tot de provincie Fryslân is beschreven in de brief 'Tussenevaluatie bestuursafspraken Friese taal en cultuur' (2 december 2016). U doelt wellicht op de brief 'Beantwoording VSO tussenevaluatie Friese taal en cultuur' (TK 34550 VII 53), waarin toenmalig minister Plasterk stelde dat voor veel Friezen de Friese taal belangrijk is voor de verbinding met de eigen regio en de lokale democratie. U noemt deze beschrijving 'folkloristisch'. Ik zie de Friese taal als onlosmakelijke pijler van de Friese identiteit en herken uw kwalificatie 'folkloristisch' niet.

Op 25 januari 2018 is er een overleg tussen uw adviesorgaan, collega's van de provincie Fryslân en mijn ambtenaren. Ik hoop dat hier afspraken gemaakt kunnen worden over onder meer het maken van werkprogramma's. Intensievere samenwerking tussen adviesvrager en adviseur lijkt nodig, zowel bij het formuleren van de adviesvraag als bij de 'landing' van adviezen. Zo kunnen adviezen van DINGtiid beter worden benut en meer doorwerking krijgen.

Directoraat-Generaal Bestuur en Wonen / Democratie en Burgerschap

Datum

Kenmerk
2018-0000021858

Ik vertrouw erop u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren